

Årsplan 2023 - 2024

Eikelia barnehage

Innhold

Innledning.....	3
Årsplan.....	3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet.....	3
Bærumsbarnehagen.....	3
Presentasjon av barnehagen.....	4
Barnehagens pedagogiske arbeid.....	4
Barnehagens visjon: «Raushet og glede - voksne til stede».....	4
Barn og barndom.....	4
Demokrati.....	4
Mangfold og gjensidig respekt.....	5
Likestilling og likeverd.....	6
Bærekraftig utvikling og klimaklok kommune.....	6
.....	6
Livsmestring og helse.....	7
Omsorg.....	8
Lek.....	8
Læring.....	9
Vennskap og fellesskap.....	9
Kommunikasjon og språk.....	10
Barnas medvirkning.....	11
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	12
Overganger.....	13
Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning.....	13
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager.....	13
Fra barnehage til skole.....	13
Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....	15
Barnehagens arbeidsmåter.....	16
Temabasert arbeid.....	17
Progresjon.....	17
Barnehagens digitale praksis.....	17
Barnehagens fagområder.....	17
Kommunikasjon, språk og tekst.....	18
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	18
Kunst, kultur og kreativitet.....	18
Natur, miljø og teknologi.....	18
Antall, rom og form.....	19
Etikk, religion og filosofi.....	19
Nærmiljø og samfunn.....	19
Kompetanseutvikling.....	20

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for bærumsbarnehagen, [Barnehagemelding 2015-2025](#).

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk** og **god helse** er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner. Kvalitetsplanen skal bidra til likeverdige barnehagetilbud i Bærum og sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i bærumsbarnehagen. Kvalitetsplanen, [Lek og læring – rammeverk for bærumsbarnehagen](#), som gjelder fra 2019 skisserer satsingsområdene:

- Kommunikasjon og språk
- Livsmestring
- Digital barnehage

I tillegg til dette har Bærum kommune innført [Tett på](#) – satsningen. Tett på er et helhetlig system utarbeidet for å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagene i Bærum kommune. Gjennom Tett på etableres det en struktur for å støtte barnas utvikling og læring som bygger på nyere forskning om kvalitet i barnehagen. Målet er at de ansatte skal bli enda bedre til å fremme barnas trygghet, trivsel, læring og språkutvikling i hverdagen.

Presentasjon av barnehagen

Eikelia barnehage er en 6-avdelings barnehage som eies og drives av Bærum kommune. Vi har mellom 93-110 barn, og en grunnbemanning på 10 pedagoger og 13 assistenter, hvorav 9 er fagarbeidere. I tillegg har vi ekstra personal for barn med særlige behov og to lærlinger.

Avdelingene er organisert som følger:

Mars	9 barn	1-3 år
Pluto	9 barn	1-3 år
Måne	13 barn	1-3 år
Sol	15 barn	2-6 år
Venus	18 barn	3-6 år
Tellus	36 barn	3-6 år

Tellus er en base med to grupper, Tellus Øst og Tellus Vest med 18 barn i hver.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens visjon: «Raushet og glede - voksne til stede»

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. *(Rammeplan for barnehagen s. 8)*

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. *(Rammeplan for barnehagen s. 8 og 9)*

Gjennom dagens gjøremål, skal barna bli møtt med respekt og av lydhøre ansatte. Gjennom de ansattes holdninger til barna og i alle de møtene som skjer, ønsker vi at barna skal føle seg sett og verdsatt. Deres meninger og følelser skal tas på alvor. Iblant er det flertallet som bestemmer, men like fullt er demokratiforståelse en grunnleggende holdning til livet som formidles fra voksen til barn i samspill. Vårt hovedmål gjenspeiler demokrati-begrepet, og viktigheten av en god barndom.

Mangfold og gjensidig respekt

Mål: «Eikelia barnehage – et inkluderende fellesskap som gir gode barndomsminner»

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. (Rammeplan for barnehagen s. 9)

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Barna skal igjennom fellesskapet i barnehagen få en grunnleggende forståelse av fellesskapet vi har i samfunnet. Barna skal få forståelse for det store mangfoldet i samfunnet: ulike levemåter, kjønnsidentitet, religion, livssyn, familieformer, etnisitet m.m.

I barnehagen representerer barna ulike kulturer og religioner. I samarbeid med foreldre, ønsker vi å markere de ulike merkedagene innenfor de landene og religionene som er representert blant barna og personalet i barnehagen.

Barnehagen har en rekke arrangementer som i løpet av årene har etablert seg som tradisjoner, og i Eikelia barnehage er vi opptatt av å ivareta de ulike tradisjonene vi har i vår kultur. Gjennom tradisjoner møtes gammelt og nytt og til sammen dannes kultur. Tradisjoner skaper forventninger og gjenkjennelsesglede. Vi tror at tradisjonene er med på å skape tilhørighet innad i barnehagen og til storsamfunnet, og vi ønsker at disse tradisjonene skal være med på å berike barndommen og bli en del av vår kulturformidling.

Målet er:

- Skape tilhørighet til nærsamfunn og storsamfunn
- Skape gjenkjennelsesglede og felles opplevelser for barn og ansatte
- Gi barna et innblikk i hvorfor vi markerer de ulike tradisjonene

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling. *(Rammeplan for barnehagen s. 10)*

Vi i Eikelia barnehage ser likestillingsbegrepet i sammenheng med likeverdsbegrepet. Alle barn skal ha like muligheter for all aktivitet i barnehagen. Likestilling handler om å gi alle like muligheter. Dette dreier seg for eksempel om hvilket lekemateriell som blir presentert for hvem. Eikelia barnehage ønsker at alle barn skal være stolte av seg selv, oppleve anerkjennelse for den de er og bli møtt som likeverdige mennesker. Barn skal lære at de er gode nok som de er, at vi alle er forskjellige men likeverdige.

Bærekraftig utvikling og klimaklok kommune

Mål: «barna skal delta i aktiviteter som fremmer forståelse for bærekraftig utvikling»

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. *(Rammeplan for barnehagen s. 10 og 11)*

Bærum er en klimaklok kommune og som en følge av dette har en stor andel barnehager blitt sertifiserte med Grønt flagg. I tillegg har vi en felles miljøhandlingsplan, som hvert år har et fokusområde.

Tidligere har vi hatt fokus på kildesortering, natur og biologisk mangfold og gode holdninger til å ta vare på naturen rundt oss. Vi fortsetter med dette, men i år er det ekstra fokus på vann». Med oss i dette arbeidet har vi miljøvennene Billie Bie, Hennie Humle og Samira skilpadde.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. (*Rammeplan for barnehagen s. 11*)

Eikelia barnehage har siden 2017 jobbet mye rundt temaet «Robuste barn». Vi er opptatt av hvordan vi i barnehagen sammen med dere foreldre kan hjelpe barna til å tåle motstand og nedturer, og til å håndtere egne følelser. En foreldreundersøkelse vi hadde våren 2018 viste at ca. 50 % av alle foreldre legger til rette for at barn ikke skal bli skuffet eller lei seg.

Barn må øve seg på hverdagens mindre skuffelser og nedturer, for at de skal kunne håndtere livets problemer siden. Robuste barn kan sette ord på sine følelser og skjønne når de trenger hjelp til å håndtere dem.

«Grønne tanker – glade barn», et psykologisk førstehjelp-verktøy til bruk for barn 4-7, er et av de verktøyene vi benytter oss av. Vi ønsker å hjelpe barna til å sette ord på følelser, og finne fram til de gode tankene når livet går dem imot. Dette verktøyet brukes også i Bærumskolen.

Arbeidet fortsetter med hovedfokus på «Livsmestring», noe dere kan lese mer om i [Kvalitetsplanen](#).

Måltidene i Eikelia barnehage handler om mer enn bare å spise. De er en arena for fellesskap, samspill, læring og mestring og skal være preget av gode opplevelser og samtaler. Det er viktig for oss at barna opplever matglede. Det innebærer at de får førstehåndserfaring med ulike smaker, lukter og konsistenser.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. (*Rammeplan for barnehagen s. 19*)

Omsorg

Rammeplanen knytter begrepene omsorg, lek og læring tett sammen. Barna har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse, evne og vilje til samspill. Omsorg skal prege alle situasjoner i barnehagen og er nært knyttet til oppdragelse, helse og danning. Mye av omsorgen i barnehagen ligger i varierte utfordringer hvor det er rom for humor, kreativitet og omtanke for felleskapet. Barn som blir møtt med god omsorg får tillit til seg selv og andre, etablerer gode relasjoner, vil gradvis også ta større ansvar for seg selv og felleskapet. For å kunne møte barna på en omsorgsfull måte, må personalet være ansvarsbevisste og nærværende. De må være engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling. Personalet må vise hvert barn oppmerksomhet og ha en bevisst holdning til hvilke spor de vil sette i barnets liv.

Å anerkjenne barn som subjekt innebærer å se barnet som et selvstendig individ med rett til egne tanker og opplevelser. Barn har en egenverdi og er eksperter på å være barn (Berit Bae, 2007). Omsorg uttrykkes gjennom den måten vi møter barnas følelser. Det er lov å være lei seg, gråte, være glad og å bli anerkjent for alle følelsesuttrykk. Barns gråt skal tas på alvor. Det er personalets oppgave å finne ut hvorfor barnet gråter og hvordan det kan det hjelpes videre. Personalet er rollemodeller for barna. Omsorgsfulle voksne vil igjen bidra til at barna viser omsorg for hverandre.

Lek

Leken er barnas viktigste egen-initierte aktivitet, og har derfor en fremtredende plass i barnehagen. For barn er leken et mål i seg selv, de leker for å ha det gøy. Leken skal være lystbetont og gi glede og utfordringer. Den blir til ved at barnet tar i bruk sine erfaringer og ferdigheter. Å få være sammen med andre i et lekende fellesskap er en del av den gode barndom. Leken har mange uttrykksformer og bidrar til forståelse og vennskap på tvers av alder, kjønn, språklig og kulturell ulikhet. Lek er også en viktig komponent i barnas tilegnelse av sosial kompetanse.

Personalet har en sentral rolle i leken for barna. Både som deltakere, veiledere og observatører. Vi skal være sammen med barna og hjelpe dem til å utvikle gode leke-ferdigheter. Gjennom personalets aktive deltakelse i barnets lek, gis barnet et godt grunnlag for å medvirke til egen læring. Noen ganger kan voksenstyrt lek i grupper brukes som metode for ulike formål. Det kan være barn som sliter med å komme inn i lek eller ha utfordringer med å ta ulike roller etc. Noen barn kan ha samspillsutfordringer hvor det er viktig at personalet observerer leken, for deretter å være tett på for å kunne hjelpe og støtte.

Personalets forpliktelser i leken er:

- å være tilgjengelige
- å observere barnas lek
- å veilede til samhandling
- å kunne delta sammen med barna
- å være inkluderende og vise omsorg
- å gi uttrykk for positive følelser og begeistring overfor barna
- å gi barna anerkjennelse og bekreftelse
- å ta vare på barnets nysgjerrighet og å kunne undre seg sammen med barnet
- å gi barna varierte aktivitetstilbud og tilstrekkelige utfordringer inne og ute
- å hjelpe barna å sette ord på tanker og opplevelser

- å gi barna rom for frilek/egen lek uten vokseninngripen
- å veilede barna

Danning

Danning blir sett på som en personlig prosess som handler om å få et aktivt og bevisst forhold til omgivelsene og er en forutsetning for demokratisk tenkning. Barnehagen er en arena for slik dannelse. I motsetning til oppdragelse, som har til hensikt å overføre kunnskap, verdier og holdninger, vil dannelsingsprosessen ha som mål å gjøre barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over vedtatte sannheter.

Rammeplan for barnehager sier bl.a. at danning og medvirkning kan sees på som gjensidige prosesser. Danning handler om å utvikle kunnskap, holdninger, verdier i dialog og samspill med omgivelsene, hvor alle anerkjennes som selvstendige individer. Slik vi ser det, handler det viktigste i dannelsingsprosessen om å gi barna en god selvfølelse.

God selvfølelse skapes når:

- Barnet opplever at det har betydning - at andre tar det på alvor.
- Barnet kjenner seg selv og får bekreftet sine tanker og følelser.
- Barnet opplever at det er et godt menneske - at andre viser tillit til barnet.
- Barnet opplever at det er viktig for fellesskapet - får muligheten til å bidra.
- Barnet opplever at det er kompetent - at det får oppgaver som det mestrer.

Læring

Rammeplanen bruker begrepet livslang læring. Læring er prosesser som er med på å skape mening i våre liv. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet. Barnehagen er forpliktet til å legge til rette for et godt læringsmiljø for alle barn.

Fagområdene i barnehagen ses i et helhetlig perspektiv og er knyttet til både formell og uformell læring. Barna lærer blant annet gjennom lek og kopiering av forbilder. Mye kunnskapsformidling og ferdighetstrening ligger således i barnehagens daglige rutiner. Som eksempel kan vi ta på- og avkledding i garderoben. Her må barna vente på tur om de trenger hjelp (språk, sosial kompetanse). Skal jeg ta den grønne eller blå lua? (farger, evne til å ta valg). Hvor kaldt er det i dag? (natur). Hva må jeg ha på meg om det regner? (sammenhenger, språk og begreper).

Vi legger mye vekt på uformell læring i "her og nå" situasjoner i løpet av en dag. I tillegg får barna strukturerte aktiviteter som samlingsstunder, lesing, formingsaktiviteter, spill, puslespill, «røde og grønne tanker», hjertesamlinger, uteaktiviteter, turer m.m. som også gir verdifull læring på forskjellig vis.

Gjennom hele dagen vil et nærværende og et bevisst personale være grunnleggende for at barna opplever barnehagen som et godt sted for vennskap, lek og læring.

Vennskap og fellesskap

Et av hovedmålene i Eikelia barnehage er «et inkluderende fellesskap som gir gode barndomsminner». Noe av den viktigste lærdommen barn tar med seg fra barnehagen, er sosial kompetanse. Barnehagen jobber hele tiden med dette; i alle hverdags situasjoner som oppstår, gjennom ulike tiltak som gruppeinndeling, samlinger, rollespill, forming m.m. Den viktigste erfaringen barna får, er i leken. Barna lærer hele tiden å forholde seg til hverandre, vente på tur, løse

konflikter, hvordan få i gang en lek, hvordan videreutvikle en lek, hvordan være en god venn, hvordan inkludere andre m.m.

Barnehagen søker seg vekk fra begrepet «bestevenn». Hva med de som ikke opplever å ha en bestevenn? Vi forsøker heller å bruke begrepet generelt, og ikke legge vekt på rangering mellom venner. Vi ønsker at barna evner å ha flere venner, og at alle skal kjenne seg inkludert. Gode vennskap skal ivaretas.

Kommunikasjon og språk

Kommunikasjon i barnehageverdenen består i all hovedsak av språk og kroppsspråk. Leken er barnas viktigste arena. Barnehagen søker også å gi barna ulike måter å kommunisere på som gjennom dans, forming, drama, musikk, sang m.m. De estetiske fagene er viktige i all kommunikasjon.

STORT med bok i Eikelia barnehage

I Eikelia barnehage ønsker vi å gi barna et godt forhold til bøker. Vi ønsker at barna i vår barnehage får leselyst og leseglede, og at barna verdsetter bøker og ønsker å bruke dem aktivt.

Hvorfor er det viktig å lese for barn?

- Lesing har en språklig effekt og styrker både ordforråd og språklig bevissthet
- Bøker gir innpass i en lese-/skriftkultur
- Høytlesning gir lyst til å lese mer (basert på gode lese opplevelser)
- Bøker og lesing gir erfaringer (bokstaver, leseretning, blaing, tekstelement, sjangre)
- Bøker gir inspirasjon til lek
- Bøker og lesing gir barna forståelse.
- Lesing gir nærhet og felles opplevelser (sosial aktivitet)
- Bøker gir oss felles referanser
- Bøker og lesing stimulerer fantasien
- Bøker og lesing gir estetiske opplevelser
- Bøker gir kunnskap
- Bøker og lesing gir oss glede, undring og humor
- Bøker styrker språkopplæringen for to/flerspråklige barn og gir dem styrket bevissthet i sitt nye språk, samt en kulturell forståelse.

Samtalen er den viktigste språklæringsarenaen for barn. Vi må ha noen å snakke med og noe å snakke om. Bøker er derfor et viktig utgangspunkt for samtaler både for de yngste og de eldste barna. Bøker samler oss om et felles fokus. Det er mange måter å formidle en bok på. Vi ønsker å formidle bøker og litteratur gjennom høytlesning, samtaler, gjenfortelling, dramatisering og ved bruk av konkrete og lydbøker.

Språklig kompetanse

Barnehagen legger stor vekt på et godt språkmiljø. Språket er det viktigste kommunikasjonsmidlet, og er nøkkelen til sosial deltakelse i samfunnet. Språket er redskap for tenkning, og det å kunne uttrykke tanker og følelser. Både hverdagssituasjoner og ulike aktiviteter vil være språkstimulerende arenaer i barnehagen. Språk er personlig og identitetsdannende og nært knyttet til følelser.

Barns innlæring henger sammen med konkrete erfaringer. Personalet skal sørge for at barna får erfaringer og opplevelser sammen med hverandre og med de voksne. Dette gir felles referanser,

begrepsinnlæring og motivasjon til å snakke sammen. Vi trenger både å snakke med noen og om noe, for å utvikle språket. Personalet har et stort ansvar for å være gode språkmodeller for barna.

Personalets forpliktelser som gode språkmodeller:

- å gi positiv respons
- å bruke språket aktivt
- å sette ord på handlinger i hverdagen
- å lytte til barnet, bekrefte og GJENTA
- å vise glede og humor
- å observere og ta oss god tid
- å delta i barnas lek og aktiviteter
- å være opptatt av det samme som barnet
- å tilby variasjon
- å bruke fagområdene aktivt til språkstimulering
- å leke med språket (lage tulleord, tulle-rim, tullevers etc.)
- å ha bøker tilgjengelig for barna på alle avdelinger
- å bruke konkrete og bilder i samtaler med barna (“snakkepakken”)

Tegn-til-tale

Tegn-til-tale er en måte å kommunisere på som er et supplement til verbalspråk og et redskap for å stimulere språkutviklingen. Alle barn har rett til å uttrykke seg, noe som blant annet er nedfelt i barnekonvensjonen. Tegn til tale er en kommunikasjonsform som bygger på kroppsspråk, mimikk, naturlige tegn og tegn fra Norsk tegnspråk. Ved å bruke tegn som supplement til tale, gir vi barna en mulighet til å ta i bruk flere sanser når de skal tilegne seg språk og begreper. Tegnene brukes alltid sammen med tale, og de er i stor grad logiske. I Eikelia barnehage ser vi fordelene ved å bruke tegn – til – tale med alle barn.

Morsmål

Norsk er barnehagens fellesspråk. Men flere av barnehagens barn vokser opp med to eller flere språk. En god morsmålsstimulering de tre første årene, gir et godt grunnlag for andrespråket. Derfor er det viktig at de flerspråklige barna blir gode i morsmålet sitt, og at norsk blir fellesspråket i barnehagen. Det er viktig at foreldrene fastholder sitt morsmål hjemme, slik at barna ikke mister sitt morsmål i møtet med barnehagen. Et godt morsmål er foreldrenes ansvar og er en forutsetning for å bli god i norsk. Eikelia barnehage har en interkulturell personalgruppe, hvor flere snakker to språk. Dette har vi sett er en god støtte for flerspråklige barn som deler språk med en av de ansatte. Det gir trygghet og en god støtte til læring av det norske språket.

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare og få innflytelse på det som skjer i barnehagen.
(Rammepplan for barnehagen s. 27)

Barn har krav på å bli møtt som aktive samspillspartnere som skal lyttes til. Barns medvirkning stiller store krav til de ansattes evne til å lytte, følge opp og ta barnas tanker, følelser, initiativ og meninger

på alvor. Når vi gir rom for barns medvirkning og medansvar i barnehagen, er vi med på å danne grunnlaget for at barna utvikler seg til å bli kompetente borgere i et demokratisk samfunn.

Hvordan barns rett til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barnets alder og modenhet. De yngste barna formidler i hovedsak sine ønsker, behov og synspunkter gjennom kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk. Dette krever et årvåkent og kompetent personale som ser barna som subjekter og som evner å tolke barns uttrykk. Yngre barns medvirkning må derfor ikke reduseres til et spørsmål som bare handler om verbalspråk. Barns kroppslige uttrykk er en måte å medvirke på og er nært knyttet til demokrati, noe som er nedfelt i rammeplanen. De eldre barna har gjennom verbalspråket andre forutsetninger for å kunne påvirke. Personalet må vise anerkjennelse for barnas undring, spørsmål og innspill, og vise at barnas initiativ blir tatt på alvor. Barna skal oppleve at deres innspill nedfelles i planer og aktiviteter. Barnehagen legger vekt på at personalet skal være tilstedeværende og deltagende i barnas aktiviteter og lek. Personalets hovedoppgave blir å prøve å fange opp barnas kroppslige og verbale uttrykk, tolke og bekrefte barnas ønske. De ansatte må være anerkjennende og tydelige.

Hovedhensikten blir å fokusere på å ta barns initiativ, ønsker og meninger på alvor. Det betyr ikke at barna alltid skal få alt slik de ønsker, men at vi skal være våkne for å vurdere om deres ønsker er mulige å gjennomføre.

En av våre arbeidsmetoder for å kunne ivareta barnas medvirkning, er å jobbe med prosjekter sammen med barna. Prosjektarbeid handler om å planlegge mot det ukjente. Det vil si å være sensitiv for hva barn er opptatt av, hvilke initiativ de tar og hva de ønsker å jobbe med. Gjennom å arbeide med prosjekt må personalet være lydhøre for hvilken retning barna tar i arbeidet. Altså veien mot det ukjente. Samtidig som personalet er lydhøre for barns initiativ, må barna også få tilført nye uttrykk og impulser som kan gi utvikling og læring.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. *(Rammeplan for barnehagen s. 29)*

Barnehagens samarbeid med foreldrene er grunnlaget for barnets trivsel i barnehagen.

Foreldresamarbeidet i Eikelia barnehage består av:

- daglig kontakt ved henting og levering
- dokumentasjon og informasjon
- foreldresamtaler
- foreldremøter
- Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU)
- Samarbeidsutvalget (SU).

Samarbeidet er da både på individnivå og gruppenivå. I foreldresamtalen er eget barn i fokus, trivsel og utvikling hjemme og i barnehagen. Foreldremøtene vil ha ulikt innhold, alt fra informasjon på organisasjonsnivå og avdelingsnivå, samt tematisk innhold rundt barndom og oppvekst.

FAU består av representanter fra avdelingene. Her drøftes ulike tema som opptar foreldrene og som omhandler driften av barnehagen. FAU velger to representanter til SU. I SU som er et samarbeidsorgan sitter i tillegg to representanter fra de ansatte og styrer (eierrepresentant).

Barnehagen legger stor vekt på at foreldrene skal ha tillit til at barna har det bra, og at de som foreldre kan kontakte oss ved minste bekymring eller undring.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. *(Rammeplan for barnehagen s. 33)*

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Eikelia barnehage har beskrevet barnets oppstart i dokumentet [«Ny i barnehagen»](#).

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. *(Rammeplan for barnehagen s. 33)*

Eikelia barnehage har 6 ulike avdelinger, og gruppeinndelingene vil variere fra år til år ut fra ledige plasser og sammensetninger. Det er naturlig og en viktig del av læringen, at barna skifter avdeling ettersom de blir eldre. På våren etter opptak, planlegges hvem som skal gå hvor, og ofte er vi ikke i mål med dette før i slutten av mai, begynnelsen av juni. De pedagogiske lederne planlegger da besøksordning fram til barnehagen stenger. Barna får da komme på besøk på de nye avdelingene. I tillegg legger personalet vekt på å kontakte og bli kjent med «overflyttingsbarna», slik at det skal være trygt å starte opp på ny avdeling etter sommeren. Bytter barnet barnehage, vil det i samarbeid med foreldrene bli fylt ut et skjema som sendes ny barnehage.

Fra barnehage til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. *(Rammeplan for barnehagen s. 33)*

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

I arbeid med de eldste barna i barnehagen (Bjørnene), er det viktig for oss at de blir så selvstendige som mulig når de slutter. Det vil si at de kler på seg selv, er selvstendige ved toalettbesøk, holder orden på plassen sin og på tingene sine etc.

Selvkontroll og selvhevdelse er også noe vi jobber mye med det siste året før skolen. Det er viktig å tørre å spørre om å få være med i en lek, si egne meninger, kunne innordne seg, komme med innspill til leken og andre aktiviteter. Samtidig som man må tolerere og ikke alltid få bestemme, og det å få et nei. Man må kunne vente på tur og samarbeide om oppgaver i leken. Barna skal tørre å ta fokus og kunne mestre å være i fokus.

I Bjørnetimen øver barna for eksempel på:

- at det skal være arbeidsro for alle.
- å rekke opp hånden, ikke avbryte ved høytlesning og når andre snakker.
- å informere hverandre f.eks. i forhold til turer, hva skjedde i ute-alene-treningen og lignende.
- hukommelse- og konsentrasjonstrening. For eksempel å kunne motta en beskjed, utføre en oppgave og å gi beskjeder videre.
- å si noen fine ting til hverandre, kanskje noen sier noe fint tilbake
- å kunne følge med og huske handlingen fra forrige gang, i en bok med flere kapitler.

Vi arbeider for at barna har inne en del begreper som over/under, foran/bak samt matematiske begreper som firkant, sirkel, trekant, dele etc. Dette øver vi på gjennom lek og aktiviteter. Bevegelsesrommet (som vi kaller Verdensrommet), gymgruppe og turer i skogen er fine å bruke til denne treningen.

Å være motorisk trygg er viktig for all læring. I Eikelia barnehage har vi fast utedag for Bjørnegruppa. Utedagen har vi innenfor barnehagens gjerde eller vi går turer i Hagabråten, på Fossum og til Sæteren gård. Vi har skøytegyms og utegym på fotballbanen. Gjennom skolegårdsleker, blir barna kjent med kroppen og naturen, samt det å kunne følge regler og samspille med andre barn. Det er viktig at barna opplever mestring i gruppen. Barna får øvelse i å ta imot oppgaver og utføre dem, samarbeide, vente på tur og oppøve evnen til konsentrasjon. Finmotoriske aktiviteter får også større fokus i Bjørnegruppen. Barna øver på blyantgrep, klippe, perle, veve, bygge med lego etc.

I barnehagen har vi ute-alene-trening. Ute-alene-treningen er øvelse i å klare seg selv ute. Barna samles ved starten av ute-alene-treningen og snakker om hvordan man skal være mot hverandre ute. Hva man skal gjøre hvis det blir en konflikt? Hvordan løser man en konflikt? Hvordan få alle med på leken? Hvordan kan du være en god venn? Det er alltid en eller to ansatte ute sammen med barna, men de holder seg i bakgrunnen. Personalet samler også gruppen til slutt, og barna forteller om hvordan de har hatt det ute.

Barna er flinke til å finne på aktiviteter selv, de leker godt sammen og klarer å hjelpe hverandre for det meste med å løse konflikter. Det er også viktig for barna å være en god "hjelper" for de som trenger det ute. Prøve å trøste/hjelpe før man henter en voksen er en fin ting. Dette er bra trening til skolegården til høsten.

Bærum kommune har utviklet rutiner for overgang mellom barnehage og skole.

Hensikten med rutinene er:

- Sikre en trygg og god start på barnehagen, barneskolen, ungdomsskolen, den videregående skole samt ved skifter innad i kommunen.
- Å skape helhet og sammenheng i elevens opplæringsløp.
- Sikre elevene bedre tilpasset opplæring og derved bedre læringsutbytte.
- Å overføre informasjon til beste for barnet, etter samtykke.
- Sikre et godt tverrfaglig samarbeid der det er behov for det.

For oss i barnehagen vil det si at vi har:

- Møter/dialog med skolene
- Besøk til skolene
- Overgangsskjema (Ifølge kommunale føringer er vi pålagt å levere overføringskjema for alle barn)
- Overføringsmøter for barn med spesielle behov

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis. Planleggingen er med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. (*Rammeplan for barnehagen s. 37-39*)

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Dokumentasjonen skal gi grunnlag både for refleksjon og læring, og blant annet vise progresjonen i ulike prosjekter.

Det pedagogiske arbeidet planlegges, vurderes og dokumenteres av de pedagogiske lederne på avdelingsnivå. Det er de som leder det pedagogiske arbeidet, og som planlegger innholdet ut fra barns medvirkning og behov. Arbeidsredskapene som er i bruk er årsplaner, periodeplaner og månedsplaner.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon skjer gjennom:

- Årsplan, evalueres årlig
- Periodeplan, evalueres en gang i halvåret
- Månedsplan med viktige datoer og beskjeder, månedlig evaluering
- Planleggingsdager
- Faglige diskusjoner og drøftinger i ledermøter, avdelingsmøter og personalmøter
- Referater fra møter
- Daglig kontakt med foresatte
- Tilbakemeldinger fra FAU og SU
- Brukerundersøkelser
- Ulike verktøy – didaktiske planer, observasjonsskjema m.m.
- Observasjoner og samtaler med barna

På avdelingene dokumenterer vi barnas prosjekter gjennom:

- Digitale bilder
- Dokumentasjon på veggene
- Tekst og tekstskaping sammen med barna
- Å vise frem barnas arbeid

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. (*Rammeplan for barnehagen s. 43*)

Eikelia barnehage benytter seg av ulike arbeidsmåter for å nå våre mål.

Leken er barnas viktigste «jobb», og det å legge til rette for god lek er noe av det viktigste barnehagemedarbeiderne gjør. Gode fysiske rom som inspirerer, rom som varierer ut fra barnas behov, gir ofte god lek. Barnehagen tilbyr også ulikt materiell og leker, som inspirerer til forskjellig lek, alt fra ulikt konstruksjonsmateriell, forming, familierom, rolleleks-landskap, bøker, digitale verktøy m.m. «Barn skaper sted–sted skaper barn» - barnas møter med det fysiske gir ulike erfaringer og læring. Mulighetene er uendelige og bare begrenset av fantasien.

Ulike gruppeinndelinger er også en metode som brukes. Barna kan deles i grupper ut fra alder eller barn de leker ofte med eller barn de ikke kjenner så godt. I Eikelia kaller vi de ulike aldersgruppene Mus (1-2 år), Frosker (2-3 år), Harer (3-4 år), Rever (4-5 år) og Bjørner (5-6 år). Dette gir dem nye erfaringer som er viktige for den sosiale kompetansen.

Vi veksler også mellom planlagte aktiviteter og spontane. Dagsrytmen gir god struktur, og gir trygge forutsigbare rammer rundt barna. Den er også fleksibel, slik at den kan tilpasses ulike behov og gode ideer som oppstår.

Bærum kommune har flere handlingsplaner og føringer som har konsekvenser for barnehagens innhold og arbeidsmåter.

Kommunens føringer inkluderer:

- [Barnehagemeldingen](#)
- [Kvalitetsplanen](#)
- [Grønt Flagg](#)
- [Trafikksikker barnehage](#)
- [Handlingsplan mot mobbing «Barns trivsel – voksnes ansvar».](#)
- [Handlingsplan for forebygging av vold, seksuelle krenkelser og overgrep mot barn og unge «En barndom uten krenkelser og vold. Vårt felles ansvar».](#)
- [Standard for språkarbeidet i barnehagen.](#)

Temabasert arbeid.

Eikelia barnehage har valgt å jobbe **temabasert**.

Temabasert jobbing gir rom for tverrfaglig jobbing – alle fagområder blir tatt i bruk samt kommunens føringer som nevnt ovenfor. Temaene gir også rom for barns medvirkning. Barnehagen velger felles tema.

Avdelingene velger selv sine undertemaer, mål og delmål. Disse vil fremgå av periodeplanene og månedsplanene. Avdelingene kan derfor ha ulikt fokus.

Progresjon

Vi viser til barnehagens [progresjonsplan](#).

Barnehagens digitale praksis

I dagens samfunn er digitale verktøy noe barna vokser opp med som en naturlig del av hverdagen.

Barnehagen benytter seg av mobiltelefoner og pc'er med internetttilgang. De største barna har «spilletid», og begrensinger i omfang av tid benyttet på pc eller med ulike spill. Barnehagen har tilgang til «Salaby», et godt pedagogisk program med mange muligheter for læring. Personalet benytter internett til informasjonsinnhenting, søke fakta som svar på barns spørsmål eller noe de undrer seg over. Vi benytter oss også av fotografier og bilder av aktiviteter og barn.

Informasjonsflyten til foreldre foregår muntlig og på epost.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. (*Rammeplan for barnehagen s. 47*)

Kommunikasjon, språk og tekst

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.» Rammeplan for barnehagen s. 47-48.

Språket er vår aller viktigste kommunikasjonsform, derfor er fagområdet sentralt og gjennomgående i barnehagen. Vi viser for øvrig til kapittel om kommunikasjon og språk (årsplanen s. 10).

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur». Rammeplan for barnehagen s. 49.

Måltider gir mye rom for god læring og kunnskap om bærekraftig mat. Barnehagen har til vanlig en matordning som også omfatter spesialmat (allergier og livssyn). Etter pandemien brøt ut, serverer ikke barnehagen mat. All mat må medbringes i egne matbokser. Smittevern vil dette barnehageåret være hovedfokus. Erfaringen vår er at det frigis mye verdifull tid, når ansatte ikke må forberede og rydde opp etter måltider.

Uteleken gir god fysisk aktivitet. «Verdensrommet» i 1. etasje, benyttes av hele barnehagen. De eldre barna er iblant på tur utenfor barnehagen, iblant har de utedager i barnehagen.

Vi viser til barnehagens skriv om [utelek](#).

Kunst, kultur og kreativitet

«Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon». Rammeplan for barnehagen s. 50.

Fagområdet «kunst, kultur og kreativitet» er mye i bruk rundt barnehagens tradisjoner og kulturarrangementer (jul, påske, eid, divali, kurdisk/persisk/kinesisk nyttår, Pride, Samefolkets dag m.fl.)

Vi har høstutstilling med barnas verker, og salg av brød og kunst til inntekt for våre to SOS barn. Barna har daglig tilgang på formingsutstyr.

Musikk, sang og dans er ukentlige aktiviteter. Iblant får barna oppleve at personalet dramatiserer for dem. Høytlesing foregår daglig.

Natur, miljø og teknologi

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider». Rammeplan for barnehagen s. 52.

Eikelia barnehage har et flott uteområde og god tilgang til spennende natur utenfor. Hagabråten er et yndet turmål, likeså «Blomsterstien» og «Eikeli-skogen». Disse områdene gir gode muligheter for

turer og opplevelser til alle årstider. De største barna drar iblant til Fossum og Sæteren gård. For de aller minste foregår det meste lokalt og rett utenfor/innenfor porten.

De største barna har utedager og turdager. Alle barna er ute hver dag. Se for øvrig skriv om [utelek](#).

Antall, rom og form

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og ved selv å være skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.» Rammeplan for barnehagen s. 53.

Det er matematikk i alle hverdagslivets aktiviteter. Personalet hjelper barna til å løse problemer de står overfor i hverdagen, de hjelper med sammenhenger og løsninger. Det er mye matematikk i et godt måltid (jfr. kap. om læring). I garderoben må sko settes i par, og klær må på i riktig rekkefølge. De største barna har iblant eksperimenter sammen med personalet (fysikk). Mulighetene er uendelige.

Etikk, religion og filosofi

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold». Rammeplan for barnehagen s. 54.

Jfr. kapittel om barnehagens verdigrunnlag (årsplanen s 6). Personalets bevisstgjøring og egne holdninger blir særdeles viktig i møtene med barna. Hos oss legger vi vekt på respekt for enkeltindividet som en del av gruppen, og vi møter barna med et åpent sinn og bevisstgjør dem på at alle mennesker har lik verdi.

Nærmiljø og samfunn

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunn og verden». Rammeplan for barnehagen s. 56.

For små barn skjer alle ting lokalt. Barnehagen legger vekt på dette fagområdet, ut fra en tanke om at barn trenger trygghet og tilhørighet i det lokale, for så å kunne bevege seg og lære om den store verden.

Vårt nærmiljø ligger på Hosle, og vi beveger oss etter hvert som barna blir større, utenfor barnehagens gjerde f.eks. til Bekkestua, Frognerparken, Sandvika og flere steder. De eldste barna deltar hvert år på generasjonstreff på Sæteren gård. Barna besøker bibliotekene. De tar buss, og t-bane.

Barnehagens tradisjoner og kulturarrangementer bidrar til samfunnsforståelse og mangfold.

Kompetanseutvikling

Gjennom ulike kompetansetiltak kan de ansatte styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen.

Mål for personalsamarbeidet:

- Hele personalet skal arbeide mot felles mål, fastsatt i - lov om barnehager, rammeplanen for barnehager, kommunale føringer og barnehagens årsplan.
- Personalet skal stå samlet og støtte hverandre gjennom samspill og godt samarbeid.
- Å utnytte kunnskap og ressurser hos hver enkelt medarbeider.
- En jevn kompetanseutvikling hos personalet.

Det er ledelsens ansvar å sørge for at Eikelia barnehage er en lærende organisasjon, og hvor hver medarbeider får anledning til å utvide sin kapasitet og kompetanse. Dette skjer gjennom faglige diskusjoner på møter, praktisk veiledning i hverdagen, samarbeid på avdelingene, planleggingsdager og personalmøter. Barnehagen har som policy å holde kurs for alle ansatte for å kunne nyttiggjøre seg ny kunnskap på beste måte. Medarbeiderne har utviklingssamtaler med sine ledere hvor de individuelle behovene drøftes.

Den pedagogiske lederen har særskilt ansvar for pedagogiske planer, foreldresamarbeid, veiledning av assistenter og daglig drift av avdelingen. Våre verdier med tanke på personalet, er forankret i at alle ansatte er like verdifulle, men at vi har ulike stillinger og ulike ansvarsområder. Arbeidet i barnehagen kjennetegnes av teamarbeid, hvor ingen er bedre enn det svakeste leddet i teamet.

De siste to årene har vi som tidligere nevnt deltatt i Bærum kommunes store kvalitetssatsning – Tett på. Her har hele personalet deltatt på de samme kursene og fagdage og vi har jobbet med kollegarettet veiledning ved bruk av praksisfortellinger fra egen hverdag. Vår erfaring er at denne måten å kollektivt løfte personalet på faglig sett er det som har gitt best resultater med tanke på endring i egen praksis.